

PATVIRTINTA  
Širvintų rajono savivaldybės tarybos  
2021 m. gegužės..... d.  
sprendimu Nr. ....

## ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2021–2023 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Širvintų rajono savivaldybės 2021–2023 metų korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 patvirtintas Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijas. Programa skirta korupcijos prevencijai Širvintų rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) ir jos valdomose įmonėse<sup>1</sup> ir įstaigose, kurių savininkė (valdytoja) ji yra, užtikrinti.

2. Programos tikslas – nustatyti pagrindinius kovos su korupcija Savivaldybėje tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos subjektus, jų teises ir pareigas korupcijos prevencijos srityje, vienyti Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir jos valdomų įmonių ir įstaigų pastangas įgyvendinant korupcijos prevenciją.

3. Programa grindžiama korupcijos prevencija, Savivaldybės ir jos valdomų įmonių bei įstaigų vadovų, valstybės tarnautojų (darbuotojų) antikorupciniu švietimu, mokymu ir informavimu.

4. Išskiriamos šios korupcijos pasireiškimo Savivaldybės administracijoje prielaidos: teisinio reglamentavimo spragos, valstybės tarnautojų ir darbuotojų sąmoningumo ir atsparumo korupcijai, visuomenės pilietiškumo stoka.

Antikorupcinės veiklos trūkumams priskirtina ir lėšų antikorupciniam švietimui ir visuomenės nuomonės tyrimams stoka.

5. Programoje vartojamos sąvokos atitinka pirmame punkte nurodytuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

6. Programa sudaroma trejiems metams ir įgyvendinama pagal Širvintų rajono savivaldybės tarybos patvirtintą Širvintų rajono savivaldybės 2021–2023 metų korupcijos prevencijos programos priemonių įgyvendinimo planą.

### II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

7. Korupcija yra latentinis reiškinys, todėl vertinant korupciją naudojami sociologiniai ir ekspertiniai vertinimo būdai ir tyrimai, remiamasi įvairių tyrimų visuma ir faktiniais duomenimis apie padarytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.

8. Savivaldybės korupcijos prevencijos veikla, jos būdai ir priemonės yra neatsiejamai susiję su Lietuvos Respublikoje egzistuojančia korupcijos, kaip vienos iš valstybėje egzistuojančių problemų, sprendimu.

9. 2020 m. lapkričio–2021 m. sausio mėnesiais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ atliko tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2020“.

10. Tyrimus atlikusio „Vilmorus“ duomenimis, tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 5-ą vietą (iš 18) po mažų atlyginimų, sveikatos apsaugos, kylančių kainų,

---

<sup>1</sup> Savivaldybės valdoma įmonė – savivaldybės įmonė, veikianti pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat akcinė bendrovė ir uždaroji akcinė bendrovė, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

nedarbo. Kaip labai rimtą problemą korupciją nurodė 35% gyventojų. Tai mažiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m.

11. 19% Lietuvos gyventojų mano, kad korupcijos mastai per 5 metus išaugo, 36% – kad nepakito ir 33% – kad sumažėjo.

12. Kaip labiausiai paplitusius korupcinius reiškinius („labai paplitę“) gyventojai nurodė, kai asmuo gydytojui atsidėkoja pinigais po sėkmingai atliktos operacijos – 37%, kai naudojamas tarnybiniu automobiliu asmeniniais tikslais – 37%, kai per pažintis yra įsidarbinama į valstybės instituciją – 35%. Labai dažnai buvo minimos tokios korupcijos formos kaip nepotizmas, politinių partijų narių protegavimas. Šios situacijos buvo dažniausiai minimos ir 2019 m. Beveik visais atvejais 2020 m. buvo nurodyta, kad korupcinės situacijos yra labai paplitusios ir jų yra daugiau nei 2019 m.

13. Gyventojų nuomone, 2020 m. labiausiai korumpuotos institucijos: sveikatos apsaugos institucijos – 51%, teismai – 37%, Seimas – 33%, savivaldybės – 22%. Lyginant su 2019 m., pokyčiai nėra esmingi. Įmonių atstovų nuomone, labiausiai korumpuoti yra teismai – 32% (buvo 30%). Antroje vietoje yra sveikatos apsauga – 31% (buvo 26%), trečioje – savivaldybės – 29% (buvo 16%) ir ketvirtoje Seimas – 27% (buvo 23%). Kaip ir ankstesniuose tyrimuose, valstybės tarnautojai kaip labiausiai korumpuotas įstaigas nurodė sveikatos apsaugos institucijas – 47% (2019 m. buvo 45%), po to savivaldybes – 39% (buvo 31%), Seimą 30% (buvo 29%) ir teismus – 30% (buvo 31%). Visų trijų tikslinių grupių labiausiai korumpuotų institucijų ketvertukas nustatytas tas pats: gydymo įstaigos, teismai, Seimas ir savivaldybės.

14. Dauguma gyventojų (71%) mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Ši dalis, lyginant su 2019 m., padidėjo (buvo 61%). 18% gyventojų duotų kyši, kad išspręstų savo problemas, dar 42% pažymėjo, kad tai priklauso nuo aplinkybių. Patiems respondentams per 12 mėnesių kyši siūlė 2% atvejų.

15. Kaip ir ankstesniais metais, buvo matuojami kyšių prievartavimo indeksai (dalis respondentų, kurių manymu, įstaigoje, kurioje jie apsilankė, buvo norima gauti kyši) ir kyšių davimo indeksai (dalis respondentų, kurių teigimu, jie apsilankymo įstaigoje metu davė kyši). Tarp intensyviau gyventojų lankomų įstaigų didžiausi su kyšiais susieti indeksai buvo respublikinėse ligoninėse (kyšių prievartavimo indeksas siekė 0,16, davimo – 0,13), miestų ir rajonų ligoninėse (kyšių prievartavimo indeksas – 0,15, davimo – 0,10). Tačiau lyginant su ankstesniais metais, šie indeksai mažėja. Sumažėjo kyšininkavimo savivaldybėse, greitosios pagalbos stotyse, poliklinikose.

16. Dėl korupcijos paplitimo gyventojai pirmiausiai kaltina politikus (80%), teisėjus (79%) ir prokurorus (79%), tai panašus rezultatas kaip ir 2019 m. Įmonių vadovai dėl korupcijos pirmiausiai kaltina teisėjus (78%) ir politikus (77%). Valstybės tarnautojai dėl korupcijos labiausiai kaltina politikus (79%), kiek mažiau teisėjus (69%) ir verslininkus (68%).

17. 50% gyventojų žino, kur reiktų kreiptis dėl korupcijos atvejų (tai žymiai daugiau nei ankstesniais metais), 19% praneštų, 8% norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje. Įmonių vadovų rodikliai šiuo požiūriu yra aukštesni: 66% žino, 28% praneštų, 8% norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje. Dar daugiau žino, kur reiktų kreiptis, valstybės tarnautojų grupėje – 88%, praneštų apie korupciją – 53% tarnautojų, norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje – 28%.

18. Minėti tyrimų duomenys yra aktualūs ir Širvintų rajono savivaldybei, todėl rengiant Programą atsižvelgta į tyrimo metu nustatytus duomenis.

19. Savivaldybėje veikia antikorupcinius teisės aktus atitinkanti korupcijos prevencijos sistema – vykdomi teisės aktų reikalavimai, vyksta antikorupcinis švietimas ir informavimas, sudaryta Savivaldybės tarybos antikorupcijos komisija.

20. Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos (toliau – Korupcijos prevencijos programa) pagrindinis tikslas buvo siekti didesnio Savivaldybės valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio Savivaldybės atsparumo korupcijai, neutralizuoti korupcijos galimybes.

21. Korupcijos prevencijos programa buvo siekiama aktyvinti visuomenės paramą įgyvendinant numatytas kovos su korupcija priemones, plėtoti glaudų Savivaldybės bendradarbiavimą su Savivaldybei pavaldžiomis įstaigomis, nevyriausybinėmis ar kitomis organizacijomis, fiziniiais asmenimis, skatinti visuomenės nepakantumą korupcijai, vykdyti

antikorupcinį švietimą Savivaldybės bendrojo lavinimo ir kitose Savivaldybės įstaigose bei valdomose įmonėse.

22. Korupcijos prevencijos programoje nurodytų priemonių vykdymą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės valdomose įmonėse ir įstaigose, taip pat viešųjų įstaigų, kurių steigėja yra Savivaldybė, koordinavo ir kontroliavo Savivaldybės tarybos antikorupcijos komisija (toliau – Antikorupcijos komisija). Antikorupcijos komisijos nariai patvirtinti Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. 1-27, komisijos pirmininkas patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. 1-87.

23. Pagal nustatytus kriterijus įgyvendintos beveik visos Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos, patvirtintos Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 1-283 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos patvirtinimo“, pakeistos 2018 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. 1-123 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos 26 punkto pakeitimo ir programos priedo naujos redakcijos patvirtinimo“, priemonės.

24. Korupcijos prevencijos programos pirmas tikslas – nustatyti korupcijos pasireiškimo priežastis Savivaldybės institucijose, įstaigose:

24.1. Savivaldybės administracijoje korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas atliktas: 2018 m. – bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimo srityje. 2019 m. – atliktas KPT nustatymas leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo srityje. 2020 m. – traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registravimo, išregistravimo, registracijos liudijimo dublikato išdavimo, duomenų keitimo, nusipirkus jų registruotą Lietuvoje žemės ūkio techniką ir traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų valstybinių numerių išdavimo, techninės apžiūros talono išdavimo srityje. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybę minėtose srityse, buvo pateiktos išvados ir rekomendacijos.

24.2 Savivaldybės valdomose įmonėse ir įstaigose KPT nustatymas 2018–2020 metais atliktas: personalo valdymo ir administravimo; patikėjimo ar kitokiu pagrindu perduoto turto valdymo, naudojimo ir disponavimo; asmenų įdarbinimo; įgyvendinamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamų projektų; paslaugų teikimo, organizavimo ir vykdymo ir kitose srityse. Savivaldybės administracijos išvada ir Savivaldybės valdomų įmonių ir įstaigų apibendrintos išvados buvo pateiktos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT).

24.3. 2018–2020 metais Savivaldybės valdomos įmonės ir įstaigos, atlikdamos korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą minėtose srityse, nepateikė rekomendacijų dėl veiklos tobulinimo, todėl rekomendacijų įgyvendinimo kontrolė per minėtą laikotarpį nebuvo atlikta.

24.4. Esant poreikiams, atsižvelgiant į korupcijos prevenciją reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, kompetentingų institucijų rekomendacijas, 2018–2020 metais 13 Savivaldybės valdomų įmonių / įstaigų patvirtino ar atnaujino korupcijos prevencijos programas ir jų įgyvendinimo planus.

24.5. 2018–2020 metais dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo (Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriuje dirba 1 valstybės tarnautojas), korupcijos rizikos valdymo vertinimas atliktas nebuvo, todėl tokios priemonės įgyvendinimas aktualus nustatant ir įgyvendinant 2021–2023 metų Programą.

24.6. Savivaldybės valdomos įmonės / įstaigos, įgyvendindamos Korupcijos prevencijos programoje numatytas priemones, interneto svetainėse teikė (-ia) informaciją apie paskirtą asmenį (-is), kuriam (-iems) pavedama atlikti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo įgyvendinimo funkciją.

24.7. Nustatyti (atnaujinti) sąrašai pareigybių, į kurias, prieš skirdama asmenį, Savivaldybės administracija, Savivaldybės valdoma įmonė / įstaiga turi pateikti rašytinį prašymą STT dėl informacijos apie šias pareigas siekiantį eiti asmenį.

25. Korupcijos prevencijos programos antras tikslas – neoficialių mokėjimų Savivaldybės institucijose, įstaigose, įmonėse mažinimas ir šalinimas.

25.1. 2018 metais Savivaldybės interneto svetainėje buvo atlikta anoniminė gyventojų apklausa dėl korupcijos paplitimo švietimo įstaigose. Apklausos rezultatai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje [www.sirvintos.lt](http://www.sirvintos.lt) skyriuje „Apklausa“. Dėl mažo apklausų skaičiaus 2018–2020 metų laikotarpiu negalima įvertinti Savivaldybės gyventojų korupcijos suvokimo lygio, nustatyti labiausiai korumpuotas rajone veikiančias institucijas. Turimi duomenys rodo, kad per minėtą laikotarpį rajone nebuvo nustatyta korupcijos pasireiškimo atvejų, taip pat ir Savivaldybėje, jai pavaldžiose institucijose bei įstaigose, įmonėse. Tačiau vien ši aplinkybė neduoda pagrindo manyti, kad Savivaldybės institucijose, įstaigose ar įmonėse nėra prielaidų korupcijai, neegzistuoja korupcijai būdingi reiškiniai ir jų sukeltos problemos. Ankstesnės gyventojų, Savivaldybės įstaigos darbuotojų apklausos rodo, kad korupcijos prevencija yra aktuali, todėl 2018–2020 metų laikotarpiu buvo nuosekliai įgyvendinama korupcijos prevencijos sistema, programoje numatytos priemonės, jos aktualios ir ateityje.

25.2. Savivaldybės interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ yra nurodyta informacija, kur kreiptis pageidaujantiems pranešti apie žinomus korupcinio pobūdžio pažeidimus. Asmenys gali užpildyti anoniminį pranešimą, kreiptis telefonu ar atsiųsti pranešimą el. paštu. Taip pat nurodytas STT visą parą veikiantis „karštosios linijos“ telefonas, elektroninis paštas, atlyginimo asmenims, suteikusiems STT vertingą informaciją apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, tvarka. Savivaldybės įstaigos ir įmonės savo interneto svetainėse taip pat skelbia telefono numerius, elektroninius pašto adresus, kuriais asmenys gali pranešti apie galimas korupcijos apraiškas, paskelbta STT puslapiu nuoroda, per kurią tiesiogiai galima siųsti pranešimus dėl galimų korupcijos atvejų. Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 9-78 „Dėl Informacijos apie pažeidimus Širvintų rajono savivaldybės administracijoje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Informacijos apie pažeidimus Širvintų rajono savivaldybės administracijoje teikimo tvarkos aprašas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu Savivaldybės interneto svetainėje sukurtas Savivaldybės vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas, kuriuo pranešimus apie Savivaldybėje pastebėtus daromus ar planuojamus padaryti pažeidimus gali pateikti esami ir buvę Savivaldybės valstybės tarnautojai ir darbuotojai arba asmenys, sutartiniais santykiais (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.) susiję su Savivaldybe. Šiuo vidiniu kanalu minėti asmenys gali pateikti pranešimą bei reikiamus dokumentus. 2018–2020 metais Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės valdomose įmonėse ar įstaigose anoniminių anketų ar pranešimų apie pastebėtus galimus korupcijos atvejus nebuvo gauta.

25.3. Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-11-27 įsakymu Nr. 9-916 buvo atnaujinti 36 administracinių paslaugų teikimo aprašymai. Savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašai skelbiami Savivaldybės interneto svetainės [www.sirvintos.lt](http://www.sirvintos.lt) skyriuje „Paslaugos“. Didinant administracinių paslaugų, teikiamų elektroninėje erdvėje, skaičių, Savivaldybės administracija kvietė naudotis elektroninėmis paslaugomis, teikdama gyventojams apie Savivaldybės teikiamas paslaugas informaciją Savivaldybės interneto svetainėje, daugiau kaip 10 kartų ją atnaujindama, detalizuodama teikiamų paslaugų turinį bei prašymų pateikimo tvarką. Informacija apie teikiamas administracines paslaugas pateikta Savivaldybės, jos seniūnijų pastatų stenduose. Apie galimybę naudotis administracinėmis paslaugomis, teikiamomis elektroninėje erdvėje, informacija gyventojams buvo pateikta lankstinukuose. Taikytų priemonių efektyvumas yra ženklus, nes palyginti su 2017 metais ypač išaugo prašymų, gautų elektroninėje erdvėje, skaičius. 2019 m. gyventojams Savivaldybės administracijoje buvo suteiktos 1 763 elektroninės paslaugos (2018 metais – 1 111). Palyginti su 2018 metais, suteiktų elektroninių paslaugų skaičius padidėjo daugiau kaip 10 %.

25.4. Savivaldybės valdomos įstaigos ir įmonės taip pat skatino gyventojus naudotis internetu teikiamomis paslaugomis. Suteiktų elektroninių paslaugų skaičius UAB „Širvintų vandenys“ padidėjo 35 %. UAB „Širvintų šiluma“, skatindama vartotojus naudotis internetu teikiamomis paslaugomis, savo interneto svetainėje sukūrė „Savitarnos“ paskyrą.

25.5. Didinant administracinių paslaugų skaičių, sudaromos visos prielaidos korupcijos neoficialių mokėjimų vietos savivaldos visose veiklos srityse mažinimui ir šalinimui, nes teikiant

elektronines paslaugas, Savivaldybės administracijos, Savivaldybės valdomų įmonių ir įstaigų darbuotojams sumažėja tiesioginių konsultacijų poreikis ir paslaugų teikimo procesas tampa skaidresnis ir patogesnis.

25.6. 2018–2020 metais didelis dėmesys buvo skirtas viešųjų pirkimų prevencijai. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacija atnaujinti komisijų sudėtis kas trejus metus, buvo atnaujinta Širvintų rajono savivaldybės administracijos Pretenzijų komisijos sudėtis: padidinta komisijos sudėtis iki 5 narių (buvo 3), paskirtas Pretenzijų komisijos pirmininko pavaduotojas, patvirtintas komisijos darbo reglamentas (Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-10-31 įsakymas Nr. 9-712). Iš esmės peržiūrėta ir atnaujinta Širvintų rajono savivaldybės sutarčių pasirašymo tvarka: patvirtinta nauja Širvintų rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos aprašo redakcija (Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2019-10-31 sprendimas Nr. 1-119), patvirtintos Širvintų rajono savivaldybės administracijos viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių rengimo, derinimo, pasirašymo ir vykdymo taisyklės (Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-10-31 įsakymas Nr. 9-713). Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 9-1137 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo bei viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių rengimo, derinimo, pasirašymo ir vykdymo taisyklių tvirtinimo“, buvo patvirtintos Širvintų rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo bei viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių rengimo, derinimo, pasirašymo ir vykdymo taisyklės. Aukščiau paminėtomis taisyklėmis buvo patvirtintos naujos viešųjų pirkimų dokumentų formos, patikslinta viešųjų pirkimų organizavimo tvarka, sutarčių rengimo, derinimo, pasirašymo ir vykdymo tvarka.

26. Įgyvendinant Korupcijos prevencijos programoje numatytą trečią tikslą – Savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklos viešumo didinimą, buvo įgyvendintos priemonės, kuriomis buvo informuota visuomenė apie vykdomą Antikorupcijos komisijos veiklą.

26.1. 2018–2020 metais Antikorupcijos komisija posėdžiuose svarstė klausimus, susijusius su Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planu, jo vykdymu; dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės valdomų įstaigų ir (ar) įmonių, taip pat viešųjų įstaigų, kurių steigėja yra Savivaldybės institucija ar įstaiga, veiklos srityse; dėl nepotizmo intensyvumo Savivaldybės administracijoje ir kitus klausimus.

26.2. Informacija, susijusi su korupcijos prevencija ir kontrole, teisės aktai, reglamentuojantys korupcijos prevenciją ir kontrolę, skelbiami Savivaldybės interneto svetainės [www.sirvintos.lt](http://www.sirvintos.lt) skyriuje „Korupcijos prevencija“, ji nuolat papildoma nauja informacija. Nustatyta, kad nemaža dalis Savivaldybės valdomų įmonių, įstaigų nors ir yra įdiegusios skyrių „Korupcijos prevencija“, tačiau kai kuriose nebuvo sukurti jos poskyriai, todėl Antikorupcijos komisija pasiūlė Savivaldybės įstaigoms, įmonėms pašalinti nustatytus pažeidimus. Dauguma Savivaldybės įstaigų, valdomų įmonių atsižvelgė į Antikorupcijos komisijos pastabas dėl interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ informacijos skelbimo.

26.3. Savivaldybės interneto svetainėje skyriaus „Taryba“ poskyryje „Posėdžiai“ yra pateikta visa informacija apie Tarybos narių nusišalinimą nuo Savivaldybės tarybos sprendimų priėmimo svarstant klausimus, dėl kurių gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas. Informacija apie Savivaldybės tarybos narių pareikštą nusišalinimą registruojama Interesų deklaravimo informacinėje sistemoje IDIS. Vyksta vieši Tarybos posėdžiai, kuriuos gali stebėti ir visuomenė, visi Tarybos posėdžiai yra archyvuojami, juos galima rasti adresu [www.sirvintos.lt](http://www.sirvintos.lt), skyriaus „Taryba“ poskyryje „Tarybos posėdžių vaizdo įrašai“. Visą detalią informaciją apie tai galima rasti Savivaldybės interneto svetainėje.

26.4. 2018–2020 metais buvo skelbiama informacija apie Savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto sąrašai, asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, nuomojančių socialinį būstą ar gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijų, sąrašai. Sąrašai yra skelbiami interneto svetainėje [www.sirvintos.lt](http://www.sirvintos.lt). Sąrašai yra išsamūs, atitinka asmens duomenų apsaugos reikalavimus ir atnaujinami pagal poreikį: kai asmuo pateikia prašymą įrašyti į sąrašus, kai asmuo išbraukiamas iš sąrašų ir t. t. Asmenys (šeimos), įrašyti

į sąrašus, gali stebėti savo vietą sąrašė, jos kintamumą. Kadangi asmenims (šeimoms) yra suteikti identifikavimo kodai ir jie gali matyti savo vietą sąrašė, todėl, teikiant valstybės paramą savivaldybės būsto ir socialinio būsto srityje, yra užtikrinamas skaidrumas, užkertamas kelias neteisėtų sprendimų priėmimui. Sąrašai per 2018–2020 m. nuolat buvo atnaujinami.

27. Korupcijos prevencijos programos ketvirtas tikslas – skatinti antikorpucinį švietimą.

27.1. Skatinant antikorpucinį švietimą, buvo peržiūrėtos ir atnaujintos antikorpucinio švietimo programos mokyklose, parengtos (atnaujintos) bei įgyvendintos neformaliojo suaugusiųjų antikorpucinio švietimo programos. Korupcijos prevencijos iniciatyvos mokyklose skatinamos renginiais (susitikimais su STT darbuotojais, išvykomis), teikiant ir atnaujinant informaciją mokyklų elektroniniame tinklalapyje. Antikorpucinio švietimo temos integruojamos į dorinio ugdymo, socialinių mokslų pamokas, klasių veiklas, renginius. Visose švietimo įstaigose kiekvienais metais buvo minima Tarptautinė antikorpucijos diena, klasių valandėlių metu vyko diskusijos, pokalbiai apie korupciją, jos prevenciją.

27.2. Savivaldybės administracijos padalinių, Savivaldybės valdomų įmonių ir įstaigų darbuotojai dalyvavo mokymuose antikorpucijos prevencijos klausimais. Per analizuojamą laikotarpį buvo suorganizuoti mokymai – „Korupcijos rizikos: valstybės ir savivaldybių turto valdymas bei viešieji pirkimai“ ir „Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas“. Mokymus vedė STT pareigūnai. Iš viso mokymuose dalyvavo 90 Savivaldybės administracijos padalinių, Savivaldybės valdomų įmonių ir įstaigų darbuotojų. 2018–2020 metais Savivaldybės administracijos, Savivaldybės valdomų įmonių, įstaigų darbuotojai dalyvavo ir kitų institucijų organizuojamuose renginiuose (seminaruose, paskaitose) korupcijos prevencijos klausimais.

28. Atsižvelgiant į Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo rezultatus galima teigti, kad Savivaldybės administracija ir Savivaldybės įstaigos bei valdomos įmonės 2018–2020 metais tinkamai organizavo numatytų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą:

28.1. Numatytų priemonių įgyvendinimas sudarė sąlygas užkirsti korupcijos pasireiškimo galimybes, didesnę Savivaldybės administracijos bei jai pavaldžių įstaigų, įmonių atsparumą korupcijai.

28.2. Per analizuojamą laikotarpį Savivaldybės administracijos bei jos valdomų įmonių ir įstaigų veikloje nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar netinkamo elgesio atvejų, ir tai duoda pagrindą manyti, kad Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonės yra efektyvios.

28.3. Atskirose Savivaldybės administracijos bei Savivaldybės valdomų įmonių, įstaigų veiklos srityse atliekami korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymai sudaro sąlygas nustatyti veiklos sritis, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, identifikuoti veiklos problemas, numatyti ir įgyvendinti priemones užkertančias kelią korupcijai. Atsižvelgiant į tai, kad šios priemonės įgyvendinimas turi svarbią reikšmę korupcijos prevencijai ir į tai, kad ne visos Savivaldybės įstaigos, valdomos įmonės 2018–2020 metais atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą bei siekiant sustiprinanti kontrolę, naujai rengiamoje 2021–2023 metų Programoje numatyta pakartotinai Savivaldybės administracijoje ir jos valdomose įmonėse, įstaigose atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

28.4. Savivaldybės administracijoje ir jos įstaigose, valdomose įmonėse, užtikrinamas vykdomų korupcijos prevencijos priemonių viešumas, vykdomi mokymai ir tai lemia didesnę bendruomenės pasitikėjimą tiek Savivaldybe, tiek jos valdomų įmonių, įstaigų veikla, didėja korupcijos suvokimo lygis, sudarantis prielaidas jos netoleravimui.

28.5. Gyventojų pasitenkinimas Savivaldybės administracijos ir jai pavaldžių įstaigų / įmonių teikiamomis administracinėmis / viešosiomis paslaugomis didėja, tačiau užkertant kelią galimai korupcijai būtina ir toliau siekti, kad Savivaldybės įstaigos, valdomos įmonės didintų elektroniniu būdu teikiamas administracines / viešąsias paslaugas, tuo pačiu tai mažins ir administracinę našą.

28.6. Siekiant identifikuoti įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą, būtina didinti gyventojų anoniminių apklausų skaičių.

29. Atsižvelgiant į Savivaldybės veiklos situacijos analizės duomenis antikorupciniu požiūriu, 2018–2020 metų Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo metu nustatytas problemas, šio darbo trūkumus, 2021–2023 metų Savivaldybės korupcijos prevencijos programoje numatomi nauji tikslai, uždaviniai bei jų įgyvendinimo priemonės.

### **III SKYRIUS**

#### **PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI**

30. Programos pagrindinis tikslas – siekti didesnio Savivaldybės valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio Savivaldybės atsparumo korupcijai, neutralizuoti korupcijos galimybes.

31. Pirmasis tikslas – nustatyti korupcijos pasireiškimo priežastis Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse, atskleisti korupcijos priežastis, sąlygas korupcijai pasireikšti Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse ir jas šalinti, numatyti korupcijos valdymo priemones. Toks tikslas pasirinktas atsižvelgiant į ankstesnių metų antikorupcinių priemonių efektyvumą ir į tai, kad korupcijos galimo pasireiškimo priežastys, kintant Savivaldybės įstaigų, valdomų įmonių veiklos metodams, funkcijoms, taip pat kinta, ir į tai, kad ne visose Savivaldybės įstaigose ir valdomose įmonėse jos iširtos ir nustatytos. Tik nustačius korupcijos pasireiškimo priežastis Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse bus užtikrinta efektyvi korupcijos prevencija.

32. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

32.1. nustatyti Savivaldybės veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė;

32.2. nustatyti korupcijos rizikos veiksnių mažinimą ir šalinimą;

32.3. užtikrinti antikorupcinių priemonių įgyvendinimo kontrolę.

33. Antras tikslas – didinti antikorupcinio švietimo sklaidą Savivaldybėje ir jos įstaigose, skatinti nepakantumą korupcijai, įtraukti valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, į antikorupcinę veiklą. Šis tikslas pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintos Nacionalinės kovos su korupcija programoje daug dėmesio skiriama korupcijos prevencijai ir visuomenės švietimui. Vienas iš svarbiausių uždavinių yra skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms. Todėl, siekiant efektyvios kovos su korupcija Savivaldybėje, būtina pradėti nuo Savivaldybėje dirbančių asmenų švietimo ir jų įtraukimo įvairiomis formomis į kovą su šiuo reiškiniu.

34. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

34.1. užtikrinti antikorupcinės aplinkos Savivaldybės administracijoje kūrimą į antikorupcinę veiklą įtraukiant valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, taip pat Savivaldybės įstaigų bei valdomų įmonių darbuotojus;

34.2. supažindinti Savivaldybėje ir jos įstaigose bei įmonėse dirbančius asmenis, Savivaldybės bendruomenę su korupcijos reiškiniu, skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms;

34.3. užtikrinti Programos priemonių vykdymo viešumą.

35. Įgyvendinus nurodytas priemones tikimasi, kad Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse dirbančių asmenų švietimas sudarys prielaidas jų nepakantumui korupcijos reiškiniams ir kitiems pažeidimams, skatins sąžiningą jų elgesį bei atsakomybės jausmą už savo bei kolegų ir vadovų veiksmus ar poelgius. Turintys žinių apie korupcijos keliamą pavojų visuomenės gerovei ir valstybės saugumui darbuotojai galės identifikuoti korupcijos apraiškas, mokės užkirsti joms kelią bei žinos kam ir koku būdu apie jas pranešti.

36. Trečias tikslas – skaidrumas, kontrolė. Siekti, kad Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse priimami sprendimai ir procedūros būtų skaidrios ir viešos, jų darbuotojų, sudarytų komisijų veikla būtų nešališka, nesukelianti interesų konflikto, nesudaranti prielaidų korupcijos pasireiškimui. Viešumas ir visuomenės informatyvumas visuomet buvo vienas iš pagrindinių visuomenės pasitikėjimo valstybės ir savivaldybių institucijų didinimo faktorių. Tik pasiekus kuo didesnę priimamų sprendimų ir taikomų procedūrų viešumą užkertamas

kelias bet kokioms korupcijos pasireiškimo apraiškoms, užtikrinamas veiklos skaidrumas, visuomenės pasitikėjimas institucijų veikla bei jos kontrolė.

37. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

37.1. siekti, kad Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, valdomose įmonėse būtų vykdoma viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencija;

37.2. siekti skaidrumo teikiant administracines ir viešąsias paslaugas;

37.3. užtikrinti antikorupcinių priemonių įgyvendinimo kontrolę;

37.4. nustatyti tikslinių grupių (Savivaldybės gyventojų, Savivaldybės institucijų, įmonių ir įstaigų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinį potencialą;

37.5. pašalinti prielaidas, sudarančias sąlygas Savivaldybės institucijų, įmonių ir įstaigų darbuotojams pasinaudoti tarnybine padėtimi, sukurti ir įgyvendinti Nulinės tolerancijos korupcijai politiką.

38. Kiekvienas konkretus korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo uždavinys ir priemonė bus vertinami pagal Programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

#### **IV SKYRIUS**

### **PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ IR KEITIMAS**

39. Programai įgyvendinti sudaromas Širvintų rajono savivaldybės 2021–2023 metų korupcijos prevencijos programos priemonių įgyvendinimo planas (toliau – Planas), nustatantis korupcijos prevencijos priemones, jų įvykdymo tikslus, terminus, kriterijus, vykdytojus, laukiamus rezultatus ir jų vertinimo kriterijus.

40. Programoje nurodytų priemonių įgyvendinimo organizavimą ir kontrolę atlieka Savivaldybės administracijos direktorius, kuriam Plano vykdytojai kiekvienais metais iki vasario 15 d. pateikia rašytines ataskaitas apie įvykdytas priemones arba informaciją apie priežastis, dėl kurių priemonės nevykdomos.

41. Už konkrečios Programos priemonės įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Plane nurodyti vykdytojai.

42. Įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių stebėseną ir koordinavimą atlieka Antikorupcijos komisija.

43. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atsakingas už korupcijos prevenciją, iki balandžio 1 dienos Antikorupcijos komisijai pateikia susistemintą (apibendrintą) informaciją apie Programos priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus.

44. Antikorupcijos komisijos pirmininkas kartą per metus, ne vėliau kaip iki einamųjų metų gegužės 1 dienos, pateikia visuomenei Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo ataskaitą. Ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

45. Savivaldybės institucijos, juridiniai ir fiziniai asmenys, bendruomenės ir nevyriausybinų organizacijų atstovai gali teikti pasiūlymus dėl Programos ir (ar) Plano keitimo ir (ar) papildymo Programoje nurodytų priemonių įgyvendinimo organizavimą ir kontrolę atliekančiam Savivaldybės administracijos direktoriui, Antikorupcijos komisijai ar kitiems už Programos ir Plano įgyvendinimą atsakingiems subjektams.

46. Pasiūlymai dėl Programos nuostatų atnaujinimo nagrinėjami ir apie jų nagrinėjimo rezultatus suinteresuoti subjektai informuojami raštu (el. paštu, jei pasiūlymai gauti el. paštu) teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

47. Programa finansuojama iš Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

48. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti keičiami ar papildomi Savivaldybės tarybos sprendimu visą Programos įgyvendinimo laikotarpį, bet ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki Programos įgyvendinimo pabaigos. Pasibaigusi Programa atnaujinama iki antrojo ketvirčio pabaigos.



## **V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

49. Programa ir Planas skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje ir Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

50. Su Programa ir Planu supažindinami visi Plane nurodyti vykdytojai per dokumentų valdymo sistemą „Kontora“.

51. Programos nuostatų ir Plane numatytų priemonių vykdymas privalomas Plane nurodytiems vykdytojams. Už nuostatų ir Plano priemonių nevykdymą atsakingiems asmenims gali būti taikoma tarnybinė atsakomybė.

52. Programą ir Plano priemones įgyvendinančių subjektų veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

---